

پایگاه اطلاع رسانی حشره شناسی ایران

<p>بررسی بیولوژی و ترجیح میزبانی آفت جوانه خوار زیتون <i>Palpita unionalis</i> Hubner.(Lep;Pyralidae) بر روی نهال های زیتون در شرایط گلخانه ای.</p>	<p>عنوان پایان نامه</p>
<p>Mahnaz_80sh@yahoo.com</p>	<p>نام و نام خانوادگی</p>
<p>کارشناسی ارشد</p>	<p>پست الکترونیکی</p>
<p>دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات تهران</p>	<p>نام دانشگاه</p>
<p>۱۳۸۴</p>	<p>سال دفاع</p>
<p>دکتر جعفر خلقانی</p>	<p>اساتید راهنما</p>
<p>دکتر هادی استوان - دکتر فرهاد خزینی</p>	<p>اساتید مشاور</p>
<p>چکیده:</p>	
<p>پروانه جوانه خوار، <i>Palpita unionalis</i> Hb. از آفات مهم و قرنطینه ای موجود در نهالستان ها و باغها ی مادری زیتون بشمار می رود . هدف از انجام این تحقیق ارزیابی ترجیح میزبانی این آفت با توجه به رفتار تخمریزی در پروانه های ماده و همچنین بررسی ارقامی که برای لاروها ارجحیت غذایی بیشتری دارند و مقایسه آنها با ارقام ترجیحی توسط حشره ماده و همچنین بررسی و تعیین ارقامی که در برابر حمله آفت جوانه خوار زیتون ، ارقام متحمل و واجد مقاومت آنتی بیوز می باشند ، بوده است و در کنار آن ، بیولوژی آفت نیز در شرایط محیط تحقیق یا بعبارت دیگر در شرایط گلخانه ای مورد بررسی قرار گرفت . شفیره این آفت از روی درختان زیتون و نهالستان های منطقه طارم و لوشان جمع آوری گردید و ضمن پرورش و رها سازی آن در گلخانه با دمای 25 ± 5 درجه سانتی گراد و رطوبت 65 ± 5 درصد ، بر روی ۶ رقم نهال زیتون ، ترجیح میزبانی و بیولوژی آن در این شرایط مورد بررسی قرار گرفت . این آزمایش در قالب طرح بلوک کاملاً تصادفی با آرایش ۶ عدد دایره رجحان و بصورت انتخاب آزاد choices در زیر توری به ابعاد $2.5 * 4 * 12$ متر در گلخانه با شرایط ذکر شده انجام گردید . ۶ رقم انتخاب شده در این تحقیق ، شامل سه رقم بومی زرد ، روغنی و فیشمی و سه رقم غیر بومی مانزانیلا ، لوک و کنسروالیا بودند . هر دایره رجحان از ۶ قسمت تقسیم شده بود که در هر قسمت ۵ عدد از نهال های مخصوص یک رقم آزمایشی در آن قرار داشتند . ارقام شاهد نیز در بیرون توری قرار داده شدند . به مدت ۶ هفته که معرف ۲ نسل فعالیت آفت بود ، پارامتر های تعیین کننده ارقام ترجیح داده شده توسط پروانه ماده بمنظور تخمریزی و ارقام متحمل نسبت به خسارت آفت اندازه گیری شدند . که پارامترهای قابل اندازه گیری به دو دسته تفکیک شدند . دسته اول شامل پارامترهای مربوط به صفات بوتانیکی یا گیاهشناسی بمنظور بررسی صفت تحمل در شش رقم نهال مورد آزمایش بود . این صفات که شامل اندازه گیری میانگین طول ساقه ، میانگین تعداد انشعابات ساقه ، میانگین تعداد برگ در ۱۰ سانتیمتری انتهای شاخه ، میانگین فاصله میان گره ها و میانگین تعداد انشعاب ایجاد شده در شاخه خورده شده بودند ، از صفات مهم بمنظور ارزیابی نهال های سالم و متحمل در گلخانه های تولید نهال و نهالستان ها می باشند . دسته دوم پارامترهای قابل اندازه گیری شامل صفات بیولوژیک آفت بودند و عبارت بودند از ، اندازه گیری تعداد تخم ، تعداد لارو سنین اول تا پنجم ، وزن لارو سن آخر ، تعداد شفیره ، طول مدت نسل و تعداد برگ خورده شده . ارزیابی آماری داده ها توسط نرم افزار MSTATC</p>	

در قالب طرح آماری اسپلیت پلات در زمان با استفاده از طرح پایه بلوک کاملاً تصادفی یا RCB انجام گرفت . در انتها رقم بومی زرد دارای بیشترین ترجیح میزبانی از نظر آفت بود که دارای بیشترین تعداد تخم ، لارو ، شفیره و برگ خورده شده بود . نسبت به صفت تحمل ، هر سه رقم بومی ایران ، نسبت به سه صفت بوتانیکی طول ساقه ، تعداد انشعابات ساقه و فاصله میان گره ها در مقایسه با ارقام شاهد ، ارقام متحملی در برابر خسارت آفت جوانه خوار زیتون بودند و ارقام اسپانیایی مانزانیا و یونانی کنسروالیا نسبت به دو صفت طول ساقه و فاصله میان گره ها و رقم فرانسوی لوک نیز نسبت به دو صفت تعداد انشعابات ساقه و فاصله میان گره ها در مقایسه با ارقام شاهد ، ارقام متحملی بودند . بمنظور بررسی میزان مقاومت آنتی بیوز در ارقام آزمایشی نیز این مقاومت از نظر شاخص میانگین سرعت رشد نسبی یا Mean Relative Growth Rate (MRGR) ، تعداد و سطح برگ خورده شده توسط لاروها و اندازه گیری وزن شفیره ها در آزمایشگاه با دمای 25 ± 5 درجه سانتی گراد ، رطوبت 65 ± 5 درصد و فوتوپریود ۱۲ ساعت در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۳ تکرار از هر رقم استفاده شد. ارزیابی آماری این قسمت از نتایج نیز توسط نرم افزار MSTAC انجام گرفت . نتایج بدست آمده نشان داد که رقم یونانی کنسروالیا با کمتر بودن مقدار MRGR (0.696 روز/گرم) نسبت به سایر ارقام و کمترین میزان برگ خورده شده در مرحله لاروی آفت ، رقم مقاوم و سایر ارقام بالا بودن میزان MRGR و تعداد برگ خورده شده ، ارقام حساسی بشمار آمدند که در این میان رقم بومی فیشمی دارای بیشترین میزان MRGR (0.871 روز/گرم) و رقم زرد دارای بیشترین میزان برگ خورده شده توسط لاروها بودند . بیولوژی مرحله لاروی در شرایط ذکر شده در گلخانه و بیولوژی تخم ، شفیره و حشره کامل در اتاق پرورش با دمای 25 ± 5 درجه سانتی گراد ، رطوبت 65 ± 5 درصد و فوتوپریود ۱۲ ساعت بررسی گردید . مرفولوژی ، بیولوژی ، مراحل زیستی مختلف ، تعداد نسل ، باروری ، طول عمر ، جفتگیری ، تخم‌ریزی و میزان تلفات مرحله لاروی حشره بر روی نهال های زیتون مورد بررسی قرار گرفت و داده های حاصله مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت . حشره کامل شب پره ای به رنگ سفید ساتنی ، عرض آن با بالهای باز 27.5 میلیمتر و دارای ۵ سن لاروی می باشد . شب پره های ماده تخم های خود را بصورت تکی یا ردیفی در سطح رویی یا زیرین برگ ها میگذارند . خسارت مربوط به لاروها در سنین مختلف می باشد که از جوانه هه و برگ های انتهایی گیاه میزبان تغذیه می کنند . لاروها در سنین ابتدایی از سطح زیرین برگ های انتهایی تغذیه می کنند ولی با افزایش سن لاروی تمام سطح برگ و حتی ساقه های نرم و نازک را مورد تغذیه قرار می دهند .